

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwaniu komunikacji, abonent niema prawa żądać postterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,262.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 50 gr. na pierwszej str. 60 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym śledztwie należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

NR. 134

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 13 listopada 1934 r.

Rok XV

Święto Młodzieży

Corocznie w miesiącu listopadzie przypada dzień jednego z największych Świętych na naszym polskim niebie. To święto patrona młodzieży — kształconia polskiego, świętego Stanisława Kostki.

Świętłana Jego postać jaśniejąca pełnią cnót chrześcijańskich, osobistość Jego potężna przedewszystkiem siłą woli, życie Jego tak bardzo ludzkie, a jednak tak nadziemskie, Jego idealizm młodzieńczy połączony z dojrzałością umysłu, wszystko to może pociągnąć serca młodzieńcze i daje młodzieży wzór, godny naśladowania.

Słusznie też nie tylko Kościół, ale także wychowawca, któremu na sercu leży wychowanie młodzieży w duchu katolickim i polskim, stawia tego młodzieńca jako ideał wychowawczy młodzieży polskiej i gromadzi pod Jego sztandarem młodzież polską, przyszłość Kościoła i Narodu.

Św. Stanisław Kostka jest powszechnym wzorem młodzieży. Jakkolwiek z wysokiego pochodził rodu, jednak tak zbliżył się swoim życiem do ideałów i zadań wszystkiej młodzieży, że zarówno młodzieży pracującej jak kształcącej się może być przyjacielem, doradcą i przykładem. Cała młodzież polska znajduje więc w życiu św. Stanisława Kostki przykład i drogowskaz godnego i szlachetnego życia młodzieńczego. Szczególnie jednak ceni go młodzież pozaszkolna, zorganizowana w Kat. Stowarzyszeniach Młodzieży Męskiej (dawniej SMP) jako swego Patrona i skupia się pod Jego sztandarem. Programem swej pracy w organizacji KSM chce ona wcielić w czyn te ideały polskie i katolickie, których żywym obrazem jest św. Stanisław. Kat. Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, znane już dzisiaj i rozpowszechnione w całej Polsce KSM skupiają i organizują młodzież pozaszkolną pracującą na roli, w rzemiośle, w handlu i w ogóle młodzież pracującą, aby ją wychować w duchu katolickim i narodowym na dzielnych i wartościowych obywateli Rzeczypospolitej.

Program pracy obejmuje zarówno wychowanie i kształcenie religijne, oparte na nadprzyrodzonych wartościach religii katolickiej, jako też wychowanie obywatelskie, na które składa się oświata i szczególnie uwzględnieniem spuszczony narodowej i przygotowanie do pracy społecznej, kształcenie zawodowe i oświata rolnicza, wreszcie należyte pojęte wychowanie fizyczne i przygotowanie młodzieży do obrony kraju.

Idzie więc w Katolickich Stowarzyszeniach Młodzieży praca wszechstronna. Wykłady i dyskusje religijne, czytanie Pisma św. i kwadransy ewangeliczne, potem cały szereg praktyk religijnych z podkreśleniem środków nadprzyrodzonych w pracy nad sobą tj. Sakramentów św. i rekolekcji zamkniętych. Dalszym ciągiem tej pracy wewnętrznej nad sobą jest praca dla Królestwa Chrystusowego przez zewnętrzne oddziaływanie na otoczenie w duchu swych przekonań katolickich, w apostołstwie dobrego przykładu i przez udział w Akcji Katolickiej na terenie poszczególnych parafii, a z tą pracą wewnętrzną, religijną i katolicką, idzie praca polska. Wykłady i kursy z dziedziny literatury i historii, pogadanki o Polsce współczesnej, mają młodzież wprowadzić w życie polskie i przywiązać do niego, a w ten sposób wychować typy świadomych po polsku myślących i działających obywateli Państwa.

Zmysł społeczny rozbudza się potem u

młodzieży pracującej organizacja ta spełnia poważne zadanie i posłannictwo. Liczne przedstawienia, uroczności, rewje, słuchowiska radiowe obchody i akademje, wykonane własnymi siłami, własne chóry i orkiestry KSM stają się szkołą kultury estetycznej naszych miast i wiosek.

Niesłuchanie ważnym działem pracy to przy młodzieży KSM przez wpraganie jej w wszelką akcję społeczną, szczególnie dobroczynną,

ogniskach swoich nie spędza czasu beczynnie.

Również dział pracy kulturalnej w KSM świadczy wymownie o tem, że w szerzeniu estetycznej kultury wśród szerokich warstw sposobienie rolnicze. W kursach i konkursach rolniczych, urządzanych przez władze państwowe KSM dźwierz pierwsze miejsce w całej Polsce, chociaż nie są one organizacją przeznaczoną wyłącznie dla młodzieży wiejskiej i rolniczej.

ŚW. STANISŁAW KOSTKA

Twórczy i społeczny charakter ma również przygotowanie zawodowe. Kursy robót ręcznych introligatorskich, ślusarstwa, stolarstwa, snycerstwa dają młodzieży nie tylko wiele osobistych korzyści życiowych i zarobkowych, ale chronią ją w czasach dzisiejszego bezrobocia od rozleniwienia i demoralizacji, która jest następstwem kryzysu współczesnego. Piękne wystawy z setkami nieraz eksponatów, urządzane przez KSM, są oczywistym świadectwem, że ta młodzież w

że w KSM uprawia się również sport i szerzy zdrową kulturę fizyczną, o tem świadczą liczne boiska i biuletyny sportowe.

Oto zarys pracy i dorobku KSM, którym patronuje św. Stanisław Kostka. Z okazji „Święta Młodzieży” należy, jeżeli ktoś tego jeszcze nie uczynił, bliżej przypatrzeć się tej organizacji i jej pracy, warto ją popierać i z nią współpracować.

W Zagłębiu Saary

Styczeńowy plebiscyt (w roku przyszłym) w Zagłębiu Saary zadecyduje nie tylko o przynależności tego terytorjum do Francji, Niemiec, czy Ligi Narodów, zadecyduje również o zagadnieniu równowagi sił na zachodzie i w centrum Europy. Plebiscytem saarskim zainteresowani są wszyscy: bliźsi i dalsi sąsiedzi Niemiec i Francji. Zainteresowania te mają swoje wybitne, psychologiczne podłoże; sukces Niemiec hitlerow-

skich zadecyduje niewątpliwie o powodzeniu dalszych punktów w kolosalnym planie zjednoczenia plebion niemieckich Rzeszy. Natomiast klęska Niemiec odroczy na czas nieograniczony ten problem, który nakształt zmory ciężą nad współczesną sytuacją europejską.

Wewnętrzny układ sił politycznych w Zagłębiu nie usposabia zbyt optymistycznie zwolenników utrzymania w nim dotychczasowego stanu.

Obok hitlerowców występujących pod nazwą „Niemieckiego Frontu”, obok katolików, którzy pójdą za wskaźnikami Watykanu, istnieją grupy lewicy socjalistycznej i komunistycznej, jak również — emigracyjne o zabarwieniu demokratycznym (głównie żydzi.)

Rozkład sił przewidywać każe raczej hitlerowców, jako zwycięzców w tej walce, pod warunkiem jednak, że katolicy (których w Zagłębiu jest 40 proc.) ich poprą. Za kulisami gabinetów dyplomatycznych odbywają się obecnie gorączkowe rozmowy Hitlera z sekretarzem stanu, kardynałem Pacceli. Hitler idzie na ustępstwa na rzecz akcji katolickiej w Niemczech. A zwycięstwo Hitlera będzie nie tylko klęską Francji, ale również zwycięstwem idei pangermanizmu rasowego.

SZCZEGÓŁOWY PROJEKT DANINY SZKOLNEJ

Warszawa. Szczegóły projektu daniny szkolnej przedstawiają się następująco:

Daniną tą zostały obarczone mieszkania jednopokojowe z kuchnią w miastach i na wsiach, danina od takich mieszkań wynosić będzie 4 zł. rocznie. Wedle tego projektu od każdej izby i każdego pokoju będzie się płacić 2 zł. rocznie. Min. Oświaty liczy na wpływ 19 milj. z tego podatku. 20 proc. tego wpływu będzie przeznaczona na budowę nowych szkół powszechnych.

ZAMORDOWAŁ MATKĘ JAKO OPĘTANĄ

Nazywał się Wiktor Brix, mieszkał razem ze starszą matką, na ul. Bannet w Clichy, pod Paryżem. Przed kilku dniami, przybył Wiktor do komisariatu policyjnego, meldując, że usmiercił matkę, jako opętaną przez diabła.

— Zabijając ją, zabiłem równocześnie Lucypera.

Uwięziono go i podano badaniem Okazało się, że Wiktor de Brix jest warjatem. Był prawosławny podobnie jak matka, ale przeszedł na luteranizm i namawiał matkę, żeby uczyniła to samo.

— Pisałem, mówił, list do aniołów i otrzymałem odpowiedź, że jedynym sposobem jest zabicie jej, aby się uwolnił od diabła...

I dodał:

— Wybrałem w tym celu dziećmi zaduszny, jako najwłaściwszy...

Przytem śmiał się, objawiając wysokie zadowolenie z popełnionego czynu.

SAMOBÓJSTWO TRZECH BRACI

Sztokholm. W jednym z domów w Malmoe wydarzył się niezwykły wypadek zbiorowego samobójstwa — trzech braci. Dziś rano znaleziono ich powieszonych w zajmowanym wspólnie mieszkaniu. Przyczyna rozpaczliwego kroku jest nieznaną.

Skróty

Z KRAJU.

- + Wielką Wstęgę orderu „Polonia Restituta“ otrzymali: min. Beck i znakomity malarz prof. Leon Wyczółkowski.
- + Dotychczas zebrano na powódź 11 milionów złotych.
- + Specjalna delegacja robotników i inżynierów śląskich złożyła P. Marszałkowi Piłsudskiemu symboliczny miecz ukuty w hucie „Batory”. Na głowicy miecza umieszczony jest herb Piłsudskich „Kościusza” a z drugiej strony herb Batońskiego „Wilcze zęby”.
- + P. Prezydent Rzeczypospolitej z okazji Święta Niepodległości wydał obiad dla członków Rządu.
- + Przy wyborach do rad gromadzkich w województwie łwowskim 75 proc. mandatów zdobyło BBWR.

Z ZAGRANICZY.

- + B. prezydent Kuby Machado otruty został przez kucharza, który działał z polecenia tajnej organizacji kubańskiej.
- + Na morzu Żółtem zderzyły się dwa statki, 80 osób utonęło.
- + W japoński statek „Ranan Maru” znajdujący się w pobliżu wyspy Sado uderzył piorun. Statek splonął a załoga składająca się z 42 ludzi utonęła.
- + B. premier litewski Waldemaras skazany został na 6 miesięcy więzienia za napisanie artykułu proniemieckiego.
- + Były prezydent parlamentu niemieckiego Loeb zubożał tak dalece, że dzisiaj sprzedaje gazety na jednym z placów Berlina.
- + W związku z ogłoszoną we Włoszech amnestją zwolniono z więzień 10.688 osób.
- + W pobliżu wybrzeży Korei szalał straszny orkan. 700 rybaków, których orkan spotkał na morzu, nie wróciło do domów. — Prawdopodobnie zginęli oni w odmętach wód.
- + Socjaliści zamordowali onegdaj burmistrza Madrytu.
- + Protestancki biskup Rzeszy zarządził modły za Hitlera.
- + W Australji pojawiła się w olbrzymiej ilości szarańcza, niszcząca zbiory. Eskadry samolotów zwalczają szarańczę za pomocą trucizny, rozpylanej w powietrzu.
- + Trzęsienie ziemi odczuło we Finlandji w okolicy Jappila.
- + Najstarsza Polka licząca 108 lat, Katarzyna Gabryszewska zmarła w Wilkes Barre (Pensylwanja U. S. A.)

CENY ARTYKUŁÓW ROLNICZYCH

W programie radiowych audycji rolniczych główny nacisk położony jest na szybkie informowanie słuchaczy o konunkturze rynkowej. Wyrazem tego są pogadanki niedzielne pt. „Przeгляд rynków produktów rolniczych”. Audycje te cieszą się ogromnym uznaniem rolników ze względu na przystępną formę powiadamiania rolników o cenach i źródłach zbytu i przewidywania na najbliższą przyszłość. Obok wiadomości z giełdy rolniczej, niedzielny przegląd daje słuchaczowi całkowity obraz handlu rolniczego.

KRONIKA SPORTOWA

Mecze o wejście do Ligi

Toruń. Legja (Poznań) — Gryf (Pomorze) 1:1 (1:0).

Wilno: WKS. Śmigły (Wilno) — Naprzód (Lipiny Śląsk) 3:2 (2:2).

MECZE LIGOWE

Łódź: Warszawianka (Warszawa) ŁKS. (Łódź) — 1:0 (1:0).

Warszawa: Legja — Podgórze (Kraków) 2:2 (1:0)

Poznań. W meczu bokserskim pomiędzy IKP. (Łódź) a Sokółem (Poznań) 11:5. Sensacją było nokautowanie Garnarza przez Misiarewicza.

Nowy rząd Francji

Paryż. Premier Flandin przedstawił członków sformowanego przez siebie gabinet Prezydentowi Republiki.

Skład gabinetu przedstawia się następująco: prezes Rady Min. Flandin, ministrowie bez teki: Herriot i Marin, sprawy zagr. Laval, min. sprawiedliwości Pernot, spraw wewnętrznych Regnier, min. wojny gen. Maurin, min. marynarki Pietro, lotnictwa Denanin, handlu Marchandeau, finansów Germain Martin os-

wiatty Mallarme robót publ. Roy. kolniji Rolin, marynarki handl. Villiam Bertrand, pracy Jaquier, pensji i emerytur Rivollet poczt i ten. Mandel, zdrowia Queille, rolnictwa Cessez. Podsekretarzem stanu w Prezydjum Rady Min. został Perreau Pradier.

Gabinet opierać się będzie na partji radykałów socjalnych Herriota i na kilku grupach centrowprawicowych (Marin, Pernot) Tardieu odmówił wejście do rządu Flandi.

Stolica Pomorza w dniu Święta Niepodległości

TORUŃ. 11. 11. — Społeczństwo miasta Torunia obchodziło dziś w ramach Święta Niepodległości szereg ważniejszych i podniosłych uroczystości, świadczących o stale postępującym rozwoju Województwa Pomorskiego. W uroczystościach tych wzięło udział całe społeczeństwo miejscowe z przedstawicielami władz: p. Wojewodą Kirtiklisem, gen. Norwid-Neugebauerem, ks. biskupem Dominikiem i prezydentem m. Boltem na czele. Przybyli również z Warszawy wice-min. spr. wewn. Korsak i wicemin. komunikacji Piasecki w otoczeniu wyższych urzędników tych Ministerstw. Obchody te rozpoczęły się już wczoraj wieczorem kapstrzykiem orkiestr, który przeszedł ulicami miasta przy blaskach pochodni. Dziś rano w pięknie ozdobionej auli Urzędu Wojewódzkiego p. Wojewoda pomorski Kirtiklis udekorował 168 obywateli Województwa Pomorskiego, zasłużonych w pracach nad podniesieniem gospodarzem i kulturalnym Województwa na poszczególnych odcinkach życia społecznego. Następnie dostojnicy państwowi udali się na plac Teatralny, gdzie przed ulotką połowym ks. biskup Dominik w otoczeniu licznych duchowieństwa odprawił uroczyste nabożeństwo. Na placu ustawiły się kompanie wojska garnizonu toruńskiego ze sztandarami i orkiestrami jak również poczty sztandarowe Związków, Stowarzyszeń i organizacji społecznych, dalej niezliczone tłumy mieszkańców m. Torunia. Po nabożeństwie przedstawiciele władz zajęli miejsca na trybunach przed gmachem Dyrekcji Kolejowej. P. wicemin. Korsak w otoczeniu p. Wojewody Kirtiklisa i gen. Norwid Neugebauera przyjął defiladę wojska, organizacji P.W., harcerzy oraz stowarzyszeń. O godz. 11,50 zgromadzili się dostojnicy państwowi w Alei 700-lecia przed nowo wybud-

wanym mostem im. Marszałka Piłsudskiego. W imieniu Komitetu budowy mostu przemawiał dyrektor robót publ. PUW, p. inż. Mackowski, w imieniu miasta Torunia przemawiał p. prezydent Bolt, w imieniu władz centralnych odpowiedział p. wicemin. Piasecki, przycinając następnie wstęgę. Ks. biskup Dominik dokonał ceremonii poświęcenia mostu. Wybudowanie mostu i oddanie do użytku społeczeństwa stanowi dla miasta i okolic jeden z najważniejszych etapów rozwoju życia gospodarczego stolicy Pomorza. Most długości ok. 900 mtr. łączy Toruń z Podgórzem, skracając znacznie odległość od głównego dworca kolejowego. Bezpośrednio potem zgromadzeni dostojnicy udali się na teren budowy „Domu Społecznego” gdzie po przemówieniu wiceprezesa sędziego Sądu Apelacyjnego p. Hermana ks. biskup Dominik dokonał poświęcenia kamienia węgielnego domu, w którym znajdzie pomieszczenie przeszło 20 pomorskich organizacji społecznych. Na zakończenie dzisiejszych uroczystości staraniem Konfraterni Artystów w Toruniu otwarta została Pomorska Wystawa Sztuki. Wystawa będąca pod protektorem p. Wojewody Kirtiklisa i Rady Zrzeszeń Naukowych, artystycznych i kulturalnych, zgromadziła ekspozycje, pochodzące z daru śp. Haliny z Działowskich i Gabryela Jeżewskich, dalej obrazy z wycieczki pejzażowej po Pomorzu artystów, należących do Konfraterni, obrazy z Pomorza innych malarzy polskich i wreszcie prace koła fotografików. Po przemówieniu dr. Steinborna przeciął wstęgę p. wicemin. Korsak, poczem zgromadzeni dostojnicy zwiezili wystawę. Całość dzisiejszych uroczystości przedstawiała się nadzwyczaj okazale. Miasto miało wygląd odświętny a piękna pogoda ściągnęła na obchody tłumy mieszkańców.

Barbarzyńska kradzież kościelna

W nocy z 9 na 10 listopada br. nieznanymi sprawcy włamali się do kościoła katolickiego w Golubiu, skąd skradli następujące rzeczy: 1 monstrancję srebrną, dużą pozłacaną, jedną monstrancję mniejszą srebrną pozłacaną, cztery kielichy wraz z patkami, pozłacane oraz 1 puszkę. Ogólna szkoda wynosi 6.500 zł. Sprawcy

kradzieży w dostali się na chór, a następnie przy pomocy liny, którą urznięli od dzwonu, spuścili się do wnętrza kościoła. Udali się następnie do zakrystji, gdzie po rozbiciu dwóch kłódek od skarbownicy skradli rzeczy wyżej wyszczególnione.

Za złościami wszczęto energicznie pościg.

„DZIADY“ A DZIEŃ DZISIEJSZY.

Stosunek nasz do czasów niewoli i do tych wszystkich wartości duchowych, które w okresie oraku niepodległości państwowej naród zdobył, ulega w ostatnich latach gruntownej przemianie. Minęło oszołomienie pierwszych lat niepodległości, gdy odwracaliśmy się od wszystkiego co nam niewolę przypominało, gdy chcieliśmy o niej zapomnieć, jak o męczącym śnie, który wreszcie przeminął, zapomnieć o bolesnym „wczoraj” — a cieszyć się z radasnego „dziś”. Było to zupełnie zrozumiałe w pierwszych latach odzyskanej wolności.

Jakże prędko przychodzi jednak zapomnienie i jak prędko przyczyniamy się do nowych warunków życia. Pokolenie, które przeżyło swą młodość pod obcymi zaborami jest u szczytu sił życiowych, a zatarł się już — tak początkowo żywy — obraz niewoli. Wyzekiwany przez naszych ojców i przez nas samych „cud wolności” wydaje się nam dziś „powszednim chlebem”. Niepotrzebujemy uczyć się zapomnienia, gdyż

przyszło ono samo, może zbyt prędko. Możemy dziś śmiało spojrzeć na lata niewoli oczyma wolnego człowieka. I widzimy ubiegłe lata w nowych wymiarach, w nowych proporcjach. Stare tradycje nam przekazane wielkości sypią się w gruzy. — inne wylaniają się z mroku. Wielka rewizja wartości, pozostawionych przez wiek niewoli. Zmieniły się nasze oczy. — zmieniły się kategorie naszego odczuwania. Mit Polski, któremu były wszystkie nasze uczucia i myśli w czasie niewoli podporządkowane — oblekł się w rzeczywistość. Nie upajamy się już słowem „Polska”, jak kwiatem o egzotycznym zapachu, ale czujemy je w naszych mięśniach i w naszej krwi, jako bodziec twórczej energii. Gdy obejdzemy myślą cały okres niewoli, zarysuje się nam w myśli jedna, wielka prawda. Jest to okres wyjątkowego w dziejach — wysiłku duchowego narodu — wysiłku, przemieniającego ludzi, pozbawionych dostatecznych sił do utrzymania istniejącego państwa, w ludzi wywalczających potęgę woli i hartu ducha nową rzeczywistość państwową. Okres, dzie-

lący piękny, ale bierny gest Rejtana od twórczego czynu legionów, jest potężnym szczeblem duchowym narodu. To okres żmudnego zdobywania prawa do wolności. Najdoskonalszym wyrazem tego stanu rzeczy była literatura czasów porzobiorowych. Nie jest to właściwie literatura w zwykłym znaczeniu tego wyrazu, — jest to raczej historia narodu, przeniesiona z rzeczywistości materialnej w duchową. Ówczesne wypadki życia narodowego zajął się przyczynowo z utworami literackimi. Jedne są bez drugich niezrozumiałe.

Utwarem literackim, będącym jednym z największych czynów w latach niewoli są Mickiewiczowskie „DZIADY”. Stały się one nieomal od swego powstania wielkim drogowskazem dla serca i umysłu polskiego. Zaciążyły silnie nad kształtowaniem się nowej rzeczywistości. Niema drugiego utworu w literaturze świata, któryby — przedstawiając realny wycinek życia — objął tak wielkie obszary uczucia narodowego, i będąc wyrazem osobistych przeżyć twórcy, stał się ewangelją życia całego narodu. — Droga Konrada jest głębokim ujęciem drogi narodu ku wolności. Oto trzy etapy tej drogi: GUSTAW — KONRAD — KSIĄDZ PIOTR. W genialnym skrócie przedstawił Mickiewicz wielką drogę narodu ku niepodległości, Niema drugiego dzieła w naszej literaturze dawnej i współczesnej, która przedstawiła w tak potężnym skrócie wywołanie duchowe Polski. Dlatego „DZIADY”, będąc przed laty wspaniałym ogniem lańcucha, wznoszącego nas z głębin przepaści, w jaką stał się naród — stały się dziś tryumfalnym hymnem na cześć wiecznej żywotności i mocy polskiego ducha.

Dr. Leopold Pobóg-Kielanowski.

Radjoprogram

Wtorek, dnia 15 listopada

6.45 Audycja poranna. 12.10 Koncert zespołu Haliny Adamskiej-Grossmanowej. 12.45 W piecu się pali — obrazek dla dzieci młodszych. 15.00 Dziennik południowy. 15.05 Dalszy ciąg koncertu. 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 Godzina muzyki lekkiej. 16.45 Skrzynka P. K. O. 17.00 Utwory na skrzypce. 17.25 Skrzynka jezykowa. 17.55 Arje i pieśni w wyk. Haliny Dudziówny. 17.50 Skrzynka pocztowa techniczna. 18.00 Wiadomości rolnicze. 18.15 J. Brahms: Sonata e-moll, op. 38. — 18.45 Szkic literacki J. Kaden-Bandrowskiego. 19.00 Jazz na dwa fortepiany. 19.20 Feljton aktualny. 19.50 Piosenki w wyk. Ad. Wysockiego. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Skrzynka muzyczna. 20.15 Wieczór literacki. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy w Polsce. 21.00 „Nowy Don Kichot” komedia-opera w 3 aktach do słów Fredry. 22.00 Koncert reklamowy. 22.15 Twórczość Ludomira Różyckiego na płytach. 22.45 Odezyt w jez. angielskim pt. „Polska — kraj sportów zimowych”. — 25.05 Muzyka taneczna z rest. „Gastronomia”.

Sroda, dnia 14 listopada

6.45 Audycja poranna. 12.10 Koncert zespołu W. Wilkosza. 15.00 Dziennik południowy. 15.05 Z oper Meyer-beera. 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 Fragment teatralny. 16.00 Koncert zespołu Adama Hermana — w programie Strausowa. 16.45 Walki wśród zwierząt. 17.00 Utwory skrzypcowe. 17.25 Międzynarodowe zjazdy kobiet. 17.55 Arje i pieśni w wyk. Ireny Gieraltowskiej. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Skrzynka pocztowa rolnicza. 18.15 Koncert chóru katedralnego pod dyr. ks. dra Gięburowskiego. 18.45 Rozwój form handlu zagranicznego. 19.00 Melodie z filmów dźwiękowych. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.50 Sorenda i temat z warzającami T. Blumera, op. 34 na instrumenty dęte. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Wieczór Mickiewiczowski. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy w Polsce. 21.00 Koncert Chopinowski. 21.30 Zima myśliwego w Polsce. 21.40 Recital wiolonczelowy. 22.00 Koncert reklamowy. 22.15 Muzyka lekka i taneczna. 25.00 Wiadomości meteor. dla komunikacji lotniczej. 25.05 Dalszy ciąg muzyki lekkiej.

Kowalewo

KRATECZKI

UKRADŁ SPODNIE. Pewnego dnia przeprowadziła policja rewizję w mieszkaniu Kwiatkowskiej Marjanny w Kowalewie i znalazła spodnie z dobrego materiału ze śladami przeróbki. Ponieważ przed niedawnym czasem okradziony został z ubrań urzędnik Reiffeisem Wegner, policja pokazała mu spodnie, które tenże rozpoznał jako swoją własność. Kwiatkowska tłumaczyła się, że spodnie przyniósł jej syn Józef. Syn z matką stanęli przed sądem, gdzie Józef Kwiatkowski uparcie twierdził, że spodnie kupił od nieznanego osobnika w rowie koło Frydrychowa. Sąd jednak nie uwierzył w to „kupno” i skazał Kwiatkowskiego Józefa na ośm miesięcy bezwzględnej więzienia, i matkę jego za przechowywanie skradzionych rzeczy na jeden tydzień aresztu. Od kosztów postępowania zostali uwolnieni.

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

„Dziady”

15 listopada 1954 roku
sala „Dwór Wąbrzeski”

KRONIKA

Kalendarzyk

Data	Miesiące	Dzień	Św. katol.	Słońce	
				wschód	zachód
12	listopad	P.	5 Braci Męcz.	6,50	3,49
13	"	W	Stan. Kostki	6,52	3,48
14	"	Ś.	Józefata	6,44	3,49

ODZNACZENI.

Za pracę społeczną Złotym Krzyżem Zasługi odznaczony został p. Starosta Kalkstein z Wąbrzeźna i takimże Krzyżem, lecz srebrnym odznaczony został p. Franciszek Waligóra z Makswaldu, prezes pow. Związku Strzeleckiego.

Z okazji zaszczytnego odznaczenia składamy serdeczne gratulacje Redakcja.

OD REDAKCJI

Z powodu nawału materiału, przebieg uroczystości z Święta Niepodległości w powiecie podamy w najbliższych kolejnych numerach.

O NOWEJ ROSJI

Następny odczyt w Uniwersytecie Powszechnym dnia 14 bm. wygłosi p. prof. Winogrodzki na temat: „Nowa Rosja”. Wykłady Uniwersytetu Powszechnego odbywają się w b. Szkole wydziałowej przy ul. Jadwigi.

Z NIEDZIELNYCH ZAWODÓW
piłki nożnej o mistrzostwo
Wąbrzeźna

W ub. niedzielę na stadionie pw. i wf. odbyły się zawody w piłkę nożną o mistrzostwo Wąbrzeźna pomiędzy tuż. drużynami „KS. Pomorzanka” a „KS. Pogoń”. Mecz zakończył się wynikiem remisowym 3:3 do przerwy (2:1) na korzyść „Pogoni”. Gra po obu drużynach była jednolita.

PRZED WYSTĘPEM TEATRU
ZIEMI POMORSKIEJ Z MISTERJUM
NARODOWEM ADAMA MICKIE-
WICZA „DZIADY”

W czwartek, dnia 15 listopada br. w sali „Dworu Wąbrzeskiego” Teatr Ziemi Pomorskiej wystąpi z arcydziełem literatury polskiej, misterjum narodowym Adama Mickiewicza „Dziady”, w nowym opracowaniu scenicznym i w nowym układzie tekstu, reż. D-ra Pobóg-Kielanowski, w nowej oprawie dekoracyjnej Feliksa Krassowskiego. Ilustracje muzyczne Prof. J. M. Wiczorka.

W przedstawieniu „Dziadów” bierze udział cały zespół Teatru Ziemi Pomorskiej z dyr. Brackim na czele w głównej roli Gustawa-Konrada.

Przedprzedaż biletów na występ Teatru Ziemi Pomorskiej z przedstawieniem „Dziadów” odbywa się w Księgarni WP. Wojteckiej.

O KOMUNIKACJĘ TELEFONICZNĄ.

Obecnie w Dyrekcji Poczty i Telegrafów rozważana jest sprawa rozmów telefonicznych w godzinach wieczornych i nocnych. Dotychczas można było korzystać z telefonu od godziny 7 do 21-ej. Jest to oczywiście nieuzasadnione dla miejscowego przemysłu i handlu, a nawet osób prywatnych, gdyż po godz. 21-ej nie można było korzystać z usług telefonu.

Te niedogodności więc skłoniły Dyrekcję Poczty i Telegrafów do wysunięcia projektu, by telefony były czynne od godziny 24-ej.

Władze administracyjne po wysłuchaniu opinii przedstawicieli kupiectwa i przemysłu postawiły zresztą słuszny wniosek, aby można korzystać z obsługi telefonicznej również przez całą noc. Wniosek ten, jak już zaznaczyliśmy, słuszny, popierany jest gorąco przez całe społeczeństwo naszego miasta, bo przez uwzględnienie wniosku społeczeń-

W RADOSNYM DNIU ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI
zespoliły się wszystkie serca polskieWĄBRZEŹNO W 16.Ą ROCZNICĘ ODZYSKANIA WOLNOŚCI.
W PRZEDDZIEŃ ŚWIĘTA

Miasto nasze już w przeddzień obchodu 16 rocznicy odzyskania Niepodległości przybrało odświętny charakter. Domy udekorowano flagami o barwach państwowych, gmachy np. Starostwa, Zarządu Miejskiego, Poczty i Szkół udekorowano zieloną i kolorowymi światłami wśród których widniały portrety Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Mościckiego i Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Wieczorem przez ulice miasta przeszedł capstrzyk huców p. w. i w. f., Związku Strzeleckiego, Straży Pożarnej; Poczтового p. w. harcerzy i Powstańców Wojaków z orkiestrą Związku Strzeleckiego na czele.

Po przejściu ulicami miasta organizacje ustawiły się na Rynku, gdzie zapalono na cześć poległych bohaterów symboliczny stos.

NABOŻEŃSTWO — DEFILADA — WYMARSZ NA NABOŻEŃSTWO —
PRZEMIANOWANIE ULIC — AKADEMJA — STRZELANIE — ZAKOŃ-
CZENIE

Wczoraj rano wszystkie organizacje o charakterze pw. i wf. organizacje społeczne, związki i cechy zebrały się na dziedzińcu szkoły powszechnej. Raport całości od ppor. rez. p. Golika odebrał p. Starosta Kalkstein w towarzystwie wicestarosty p. mgr. Cwinarowicza i pow. kom. pw. i wf. por. Szaleckiego.

Następnie udano się w pochodzie z orkiestrą Z. S. na czele do kościoła parafjalnego.

Uroczyste nabożeństwo odprawił ks. prob. Zakrys. Udział w nabożeństwie wzięli: p. Starosta Kalkstein, wicestarosta Cwinarowicz, nacelnik Sądu p. Cieszyński, pow. kom. pw. i wf. p. por. Szalecki, p. burmistrz Schwarz, korporacje miejskie, przedstawiciele organizacji i Stowarzyszeń.

Po Mszy św. odśpiewano „Boże coś Polskę” i „Te Deum laudamus”.

Wczoraj dnia 11 listopada w szesnastą rocznicę Niepodległości Polski po nabożeństwie pan Starosta Kalkstein dokonał otwarcia Pow. Ośrodka Zdrowia.

Na uroczystości tę przybyli zaproszeni goście. W imieniu Władz Ubezpieczalni witali goście p. Dr. Szymański i p. Milanowski Kierownik Ubezpieczalni — wtórcząjąc p. Staroście klucz i nożyce do przecięcia wstęgi. — Po dokonaniu otwarcia p. Starosta w krótkich słowach przemówił do zebranych uwpuklając znaczenie Pow. Ośrodka Zdrowia i cele jakie w pracy Ośrodek sobie stawia. W imieniu miasta przemówił p. burmistrz Schwarz. Na tem skromną tą uroczystością zakończono. A teraz do pracy!

Istnieje! i oficjalnie otwarto Pow. Ośrodek Zdrowia! Oby naprawdę

stwo odniesie z całą pewnością wielkie korzyści i stanie na równi z innymi miastami pod względem połączeń telefonicznych.

Zaznaczyć bowiem musimy, że niektóre inne mniejsze miasta miały już dawno nocne połączenia telefoniczne, tylko miasto nasze inaczej było potraktowane. Obecnie wniosek władzy administracyjnej rozpatrywany jest w Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy. Przekonani jesteśmy, że Dyrekcja wniosek ten rozpatrzy przychylnie. Będzie to jeden z licznych dowodów współpracy władz pocztowych ze społeczeństwem.

BRONIŁ HONORU WOJSKA
POLSKIEGO

Kto? — „STANKO POWSTANIEC” — chłopak rezolutny, co ma krew gorącą w żyłach i język w ustach. Stanko swą gorącą miłością Ojczyzny i swą wymową porywa do walki uciekinierów, zniechęconych powstańców. Oficer Adolf, który w ręce żyda oddał ważne papiery wojskowe, chcący spr-

stał się Ośrodkiem Zdrowia całego powiatu. Niech tu skoncentrują się siły do walki z najgroźniejszym wrogiem człowieka — chorobą!

Rzeczna myśl przed rokiem przez p. Dr. Maniszewskiego — lekarza powiatowego została zrealizowana. Cały rok pracy, by wreszcie uzyskać poparcie instytucji i zebrać potrzebny fundusz na prowadzenie Ośrodka. Dziś po dokonaniu otwarcia możemy z chlubą powiedzieć, że Ośrodek Zdrowia jest w powiecie i życzyć by praca zapobiegawcza tego Ośrodka dała jak najbardziej owocne rezultaty ludności Powiatu.

Do powstania Ośrodka Zdrowia przyczyniły się następujące instytucje: Wydział Powiatowy, Zarząd Miasta Wąbrzeźna, Ubezpieczalnia Społeczna i PCK. w dużej mierze także Urz. Wojew. Pomorski w postaci udzielonych subsydjów.

Każdy Ośrodek Zdrowia stawia sobie zadanie walki z chorobami, które zalicza się do chorób społecznych jak gruźlica, jaglica, weneryczne, alkoholizm i t. d. to jest chorób długotrwałych, trudno poddających się

leczeniu, a często wytrącających ludzi dotkniętych temi chorobami, z warsztatu pracy jako inwalidów życiowych oddających w ręce społeczeństwa i utrzymanie, których społeczeństwo musi na barkach tegoż społeczeństwa. Walka z temi chorobami polega na tem, by drogą wywiadów wyszukiwać gniazda tych chorób, poddawać leczeniu i zapobiegać dalszemu ich rozszerzeniu się.

W otwartym wczoraj Ośrodku Zdrowia narazie czynne będą dwie przychodnie: przeciwgruźlicza i przeciwjaglicza. Jeżeli pertraktacje z Zarządem Miasta pójdą pomyślnie to

czeka i nie jeden grający źle na ten wyszedł. A więc strzeżcie się!

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

Z powiatu

ZA ZASŁUGI

Konstancjewo. Za zasługi położone na polu łowiectwa odznaczony został srebrnym krzyżem zasługi nadleśniczy p. Antoni Tomaszek. Z okazji tej zasłamy p. Tomaszka wi serdeczne życzenia — Red.

KRADZIEŻ ROWERU.

Orzechówko. W nocy z dnia 30 października na 1 listopada nieznaną dotąd sprawcą skradli na szkodę Jana Zielińskiego rower męski wartości około 60 zł. Rower ten znajdował się w korytarzu mieszkania. Jest nadzieja, że policja, która wszczęła dochodzenie, odszuka sprawcę tej kradzieży.

TYFUS.

W mieście naszym panuje od dłuższego czasu tyfus brzuszny. Na tę chorobę zapadło kilka osób.

KRADZIEŻ KONIA

Dębowałaka. Onegdaj skradziono na szkodę p. Staronia z Dębowejłaki jednego konia. Policja prowadzi dochodzenia celem wykrycia złodzieji

BLIŻSZE SZCZEGÓŁY TRAGICZNEJ ŚMIERCI

WIELKIE PUŁKOWO. Donosiliśmy o tragicznej śmierci śp. Józefa Lichnerowicza, którą poniósł podczas budowy studni. Obecnie dowiadujemy się bliższych szczegółów.

Śp. Lichnerowicz z Nieżywiecia budował studnię u p. Bolesława Betlejewskiego. Lichnerowicz, będący w głębi studni został uderzony wiadrem, które się przy wciąganiu oberwało — tak silnie w głowę, że stracił przytomność. Natychmiast ciężko rannego Lichnerowicza przewieziono do szpitala w

Wąbrzeźnie, gdzie jednak mimo pomocy lekarskiej zmarł. Wypadek ten wywarł w okolicy wielkie wrażenie.

KRADZIEŻ PASÓW I ROWERU.

CHELMONIEC. Onegdaj okradziono za pomocą włamania pasy zapędowe i rower na szkodę p. Mężecina. Noc później na szkodę p. Fr. Rembeleina skradziono 2 szynki i chleb.

Ruch Towarzystw

— ZWIĄZEK PODOFIC. REZ. KOŁO
Walne ebranie na dzień 24 listopada 1934 r. o godz. 20-tej (8-ej wiecz.) w lokalu p. Nadolnego w Wąbrzeźnie ul. Marszałka Piłsudskiego z następującym porządkiem obrad:

1) Zażalenie; 2) Sprawa ubezpieczenia na wypadek i śmierci powzięcie uchwały; 3) Założenie.

W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków natenczas zebranie odbędzie się pół godziny później bez względu na ilość członków.

ZARZĄD

— LEGJON MŁODYCH — KSIĄŻKI
Pismem zgłoszenia kandydatów (ek) do tworzącej się Sekcji Legionu Młodych w Książkach przyjmuje codziennie od 12 do 18 hm. leg. Cegielski Eligjusz — Książki.

Komendant obw. Wąbrzeźno

— Wzywam wszystkich leg. leg. zamieszkujących w powiecie wąbrzeskim a którzy przybyli z innych Obwodów do naetymiasowego zgłoszenia się w Komendzie Obwodu

Wąbrzeźno (ul. Bernarda 4) (na podstawie Rozkazu Komendanta Głównego o meldowania się).

Komendant

Drukiem i nakładem Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki. Redaktor odpowiedzialny Adam Szczuka w Wąbrzeźnie.

Mieszkanie

od 1. XII. 34r. do wydzierżawienia (wolne od podatku lokalowego)

Klimaszka
Mestwina 8

Czytajcie i ogłaszajcie się w

Głosie Wąbrzeskim

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

wystawi w czwartek dnia 15 listopada o godzinie 20 w sali Dworu Wąbrzeskiego misterjum narodowe Adama Mickiewicza

„DZIADY“

Tekst opracował DR. LEOPOLD POBÓG - KIELANOWSKI. — Oprawę plastyczną skomponował FELIKS KRASSOWSKI. Udział biorą: DYR. BRACKI; JANUSZ OSTOJA - STASZEWSKI; BRACKA; HŁOUSKÓWNA, KOPCZYŃSKA; MAŁKOWSKA; SKASSÓWNA; CYBULSKI; ILCEWICZ; KALINOWICZ; POBÓG - KIELANOWSKI; KWASKOWSKI; LOEDL i inni. — Ilustracje muzyczną przygotował PROF. J. M. WIECZOREK.

Przedprzedaż biletów na przedstawienie Teatru Ziemi Pomorskiej odbywa się w księgarni p. Wojteckiej.

Do Km. 784/34.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W środę, dnia 14 listopada 1934 r. o godz. 8,30 sprzedawać będą w drodze publicznej licytacji w Kowalewie na rynku najwięcej dającym za gotówkę następujące przedmioty:

2 szafki za szkłem, 1 szafa ścienna do papierosów, 9 paczek papierosów pomorskie a 20 szt., 6 paczek papierosów płaskie a 20 szt., 1 szafa (skrytka na bufet), 1 szafka oszklona, obrusy białe damastowe, bufet kuchenny, biurko starsze, szafka dębowa czarna do rzeczy, zegar ścienny, 1 bufet dębowy, 1 stół do rozciągania, 1 kanapa pluszowa, 5 krzesła, 1 zegar ścienny, 1 etażerka, 1 dywan, których łączna suma oszacowania wynosi 778,20 zł.

(-) Wacław Kozłowski.

Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie.

Drzewka

krzewy owocowe i ozdobne, drzewa alejowe

w wielkim wyborze

po niższych cenach

poleca

Szkółka**Bronisława Nowackiego**

Okonin, poczta Mełno.

Cenniki wysyłam na żądanie

bezpłatnie

W środę dn. 14. 11. będę sprzedawał na rynku w Wąbrzeźnie

Sprawozdania rachunkowe

z wykonania budżetu administracyjnego dla gmin wiejskich są do nabywania w ekspedycji

GŁOSU WĄBRZESKIEGO

Na ogólne życzenie Szan. Publiczności przybył jeszcze na krótki czas.

Chiromantka

astrolog Adarek

znana w Polsce i zagranicą sławna wróżbiarka. Przyjścia dyskretne codziennie od godziny 9 rano do 9 wieczorem

Mestwina 1 I. p.

dom p. Dylewicza

KINO
dźwiękowe
SŁOŃCE

LOKAL HANDLOWY

z obszernymi ubikacjami restauracyjnymi, w których prowadzono handel kolonialny z wyszynkiem około 30 lat, piwnice, spichlerz i wielki zajazd w pryncypalnym miejscu w Wąbrzeźnie zaraz lub później korzystnie do wynajęcia. Adres wskazuje Administracja Głosu Wąbrzeskiego

Mam na sprzedaż

gotowe pościele i mniejszą młockarkę

Jan Przystalski
W. Radowiska

Lekarz dentysta**A. Krygier**

dawniej Kozłowski

przyjmuje od g. 9 — 1 i od 2 — 5

Nowoczesny sposób leczenia jamy ustnej

Wąbrzeźno ulica Mestwina 6

Ostatnie dni!

Przypominamy P.T. Graczom że, w dniu 14, 15 i 16 bm. odbędzie się ciągnięcie losów do 2 klasy 31 Państw. Loterii Klasowej.

Jeszcze dziś odbywa się wymiana losów. Chcesz stać się bogatym, kup los w kolekturze

Głosu Wąbrzeskiego**LOKAL HANDLOWY**

z obszernymi ubikacjami restauracyjnymi, w których prowadzono handel kolonialny z wyszynkiem około 30 lat, piwnice, spichlerz i wielki zajazd w pryncypalnym miejscu w Wąbrzeźnie zaraz lub później korzystnie do wynajęcia. Adres wskazuje Administracja Głosu Wąbrzeskiego

Mam na sprzedaż

gotowe pościele i mniejszą młockarkę

Jan Przystalski
W. Radowiska

W poniedziałek i wtorek o godz. 8,15 Symfonia ludzkich namiętności, zachwyca treścią, gigantycznymi scenami, cudną muzyką węgierską

Burza o brzasku

w rolach gł. Niils Asther i Kay Francis

Następny program FLIP i FLAP

Rowery

Original —

Rekord

za wsze

najlepszy

Radjo - aparaty
na najnowszej
konstrukcji
patofony i płyty
oraz wszystkie części
zapasowe

Baterje anodowe

stale świeże na składzie.

Magnetyzowanie słuchawek i głośników
Naprawa oraz przebudowa odbiorników
przestarzałych typów na nowoczesne.

Fachowe ładowanie
i naprawa akumulatorów.
Polecam po dotąd niebywałych niskich cenach w wielkim wyborze. —

Fr. Biały

Zakład zegarmistrzowski — złotniczy

Wąbrzeźno

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 4

ZAKŁADY OGRODNICZE

H. BORRMANN, Kowalewo-Pom

poleca na obecny sezon

cebule kwiatowe
i drzewka owocowe

w najlepszym gatunku

na żądanie wysyłamy cenniki

bezpłatnie